

Illumina oculos meos

(S 115)

Dionýsius říká, že duše musí mít trojí světlo, pokud má dospět k pravému poznání Boha:

První je přirozené, druhé duchovní a třetí božské. Co je tedy tím přirozeným světlem a jak daleko s ním může duše dojít v poznání Boha?

Z přirozenosti má duše to, že rozumí všemu, co je, [i tomu], co není z nás; musí tedy v ní být nějaký smysl, který pochází z ní, a který na vše hledí. A duše také přirozeně rozumí veškerému dobru, jež je roztroušeno ve věcech, i tomu, jež je uzavřeno v jediné příčině všeho. A duše také přirozeně miluje všechny věci pro jejich dobrotu, neboť přirozeným způsobem shledává příčinu všech věcí a [jak] je všechno dobro ve věcech rozděleno, a navíc i, jak je uzavřeno v příčině všeho; a z [takového] přirozeného poznání pochází přirozená láska k tomu, co je příčinou všeho. Veškeré stvoření je křehké a proměnlivé, samo nepřetrvá ani hodinu a spíše pomíjí, nežli by zvětšovalo svoji dokonalost a moc.

Augustin praví, že duše nemůže dlouho podržet jednu myšlenku a přebíhá od jedné k druhé; také duše nemůže mít více myšlenek najednou – z které vypadne, té odumře a ožije v jiné. Protože však Bůh nemá se stvořením nic společného, tím se prokazuje, že v tom, jenž nemá nic společného se stvořeným, není také ničádného nedostatku, a to je jedině Bůh.¹ A nakolik má duše s ním podobnost, nakolik je neuchopitelná, natolik duše poznává a nadevše miluje Boha.

Druhé [poznání] je duchovní, a to povstává ve víře, neboť všeho, co víra obsahuje, nemůže duše přirozeně dosáhnout. Vírou je, že jsou tři osoby jedním bytím a jedno bytí ve třech osobách. Na to jsou přirozené světlo a rozum příliš malé, neboť přirozené světlo k tomu nemůže udat žádný příklad. A i když jsou tři osoby, jejich působení [navenek] není trojité, ale konají jako jediný Bůh.

Třetím [zdrojem a způsobem poznání] je světlo slávy, božské světlo. Toho se duše chápe svojí nejvyšší schopností a v tomto světle poznáváme Boha bezprostředně – natolik, nakolik toto světlo spočívá v této nejvyšší schopnosti: do té míry je [díky němu] Bůh poznáván bezprostředně. V tomto světle poznává duše v Bohu vzešenost všeho, neboť vše, co z něho kdy vyprýštilo, prýští nebo ještě vyprýští, má věčné bytí a život v Bohu, ne takový, jaký je v rámci stvoření, porušitelný, ale spíše takový, jaký je jeho vlastní život, neboť je jejich přirozeností.

Bůh nemá své bytí od ničeho, má je ze své vlastní přirozenosti a v něm je pravé světlo. Přirozenost je bezedná. Proto není [ničím] způsobená, lež spočívá v bezedném poznání. Všechno stvořené má omezené chápání, a proto se opírá o důvody, a proto také nemůže pochopit ani Krista, ani lidství. Když Bůh nazírá svou vlastní přirozenost, jež je bezedná, již nic nedokáže uchopit, nežli bezedné chápání, [jež nepotřebuje] žádného důvodu, [jeho] chápání není rozdílné od toho, čím sama přirozenost je. Tak poznává jen Bůh sám, ve své vlastní přirozenosti, ve světle, k němuž nikdo nemůže dospět, jak říká svatý Pavel.

Modleme se, atd.

---

1 Zřejmě pokus o aplikaci sylogismu.